

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Інститут економіки, управління та інформаційних технологій
Кафедра математичного моделювання та соціальної інформатики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ О. О. Ємець
підпис ініціали, прізвище

«__» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни "Аналіз даних та прикладні пакети статистичної обробки"

освітня програма/спеціалізація «Комп'ютерні науки»

спеціальність 122 "Комп'ютерні науки"

галузь знань 12"Інформаційні технології"

ступінь вищої освіти бакалавр

Полтава 2019

Укладач: Олексійчук Юрій Федорович, доцент кафедри математичного моделювання та соціальної інформатики, к. ф.-м. н.

Робоча програма навчальної дисципліни "Аналіз даних та прикладні пакети статистичної обробки" схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри математичного моделювання та соціальної інформатики

Протокол від « ___ » _____ 20__ року № ___

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Комп'ютерні науки»
спеціальності 122 "Комп'ютерні науки"
ступеня бакалавр

_____ О. О. Ємець _____
підпис ініціали, прізвище

« _____ » _____ 20__ року

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни «Аналіз даних та прикладні пакети статистичної обробки»

1. Місце в структурно-логічній схемі підготовки базовими дисциплінами є: ТЙМС
2. Кількість кредитів за ЄКТС <u>4</u>
3. Кількість модулів <u>1</u>
4. Вибіркова дисципліна
5. Курс – <u>4</u>
6. Семестр – <u>8</u>
7. Кількість годин: <u>120</u>
- лекції: <u>16</u>
- лабораторні: <u>32</u>
- самостійна робота: <u>72</u>
Вид підсумкового контролю: ПМК

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни

Предметом дисципліни «Аналіз даних та прикладні пакети статистичної обробки» є комп'ютерні технології статистичної обробки даних за допомогою стандартного табличного процесора Excel і спеціалізованих прикладних пакетів.

Метою вивчення дисципліни «Аналіз даних та прикладні пакети статистичної обробки» є формування уявлення про методи статистичної обробки даних із використанням комп'ютерних технологій для розв'язування практичних задач; виробити навички вибору відповідних статистичних моделей та методів для наявних даних.

Основним завданням дисципліни є набуття студентам систематизованих знань з основних аналітичних і статистичних методів обробки даних за допомогою відповідних програмних засобів та формування відповідних вмінь та навичок.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

№	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
Загальні компетентності		
	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Здобувати систематичні знання в галузі комп'ютерних наук, аналізувати проблеми з погляду сучасних наукових парадигм
	ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Реалізовувати засвоєні поняття, концепції, теорії та методи в інтелектуальній і практичній діяльності в галузі комп'ютерних наук

	ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Знання методів, способів і технологій збору інформації з різних джерел, контент-аналізу документів, аналізу та обробки даних.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
	СК2. Здатність до виявлення статистичних закономірностей недетермінованих явищ, застосування методів обчислювального інтелекту, зокрема статистичної, нейромережевої та нечіткої обробки даних, методів машинного навчання та генетичного програмування тощо.	Знання методів опрацювання емпіричних даних, методів обчислювального інтелекту, елементів машинного навчання. Використовувати сучасні середовища для розв'язування задач статистичної обробки експериментальних даних.

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни затверджена Вченою радою Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», протоколвід«28» лютого 2018 року №3.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання лабораторного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
Модуль 1. Основи аналізу даних			
<u>Тема 1. Основи аналізу даних</u> <u>Лекція 1. Підготовка вхідної інформації</u> 1. Предмет «Аналіз даних і прикладні пакети статистичної обробки». 2. Розділи аналізу даних. 3. Підготовка вхідної			[1-4,5-8]

інформації. 3.1. Класифікація змінних 3.2. Групування даних			
<u>Тема 2. Попередня обробка даних</u> <u>Лекція 2. Попередня обробка</u> 1. Квантиль та процентні точки 2. Основні статистичні характеристики 3. Характеристики векторних величин 4. Перевірка стохастичності вибірки 5. Аномальні спостереження	<u>Лабораторна робота</u> 1. Видалення аномальних спостережень <u>Лабораторна робота</u> 2. Перевірка стохастичності вибірки <u>Лабораторна робота</u> 3. Основні статистичні характеристики	1. Видалення аномальних спостережень. Векторний випадок	[1-2,7-8]
Модуль 2. Прикладні пакети для статистичної обробки даних			
<u>Тема 3. Загальний огляд статистичних пакетів</u> <u>Лекція 3. Огляд статистичних пакетів.</u> 1. MS Excel 2. Спеціалізовані статистичні пакети 3. Python	<u>Лабораторна робота</u> 4. Знайомство з дистрибутивом Anaconda та мовою програмування Python	1. Мова програмування R 2. IDE для Python	[1-4]
<u>Тема 4. Аналіз одновимірних даних з використанням статистичних пакетів</u> <u>Лекція 4. Розвідувальний аналіз. Гіпотези</u> 1. Сімейства розподілів типу зсув-масштабу 2. Пробіт- та ймовірнісний графіки 3. Інші графічні методи 4. Спостереження за двома змінними 5. Статистичні гіпотези та їх	<u>Лабораторна робота</u> 5. Робота з даними в Python <u>Лабораторна робота</u> 6. МКР №1. Аналіз даних в Python	1. Графічні можливості Python 2. Перевірка статистичних гіпотез	[6-7]

перевірка			
Модуль 3. Кореляційний та регресійний аналіз			
<u>Тема 5. Кореляційний аналіз</u> <u>Лекція 5.</u> Кореляційний аналіз 1. Види залежностей 2. Коефіцієнт кореляції 3. Властивості коефіцієнта кореляції 4. Приклади 5. Частинна та множинна кореляція 6. Кореляція якісних змінних	<u>Лабораторна робота 7.</u> Коефіцієнт кореляції <u>Лабораторна робота 8.</u> Кореляція якісних змінних <u>Лабораторна робота 9.</u> Частинна кореляція	1. Кореляція номінальних змінних 2. Застосування Python для кореляційного аналізу	[1-6]
<u>Тема 6. Регресійний аналіз</u> <u>Лекція 6.</u> Регресійний аналіз 1. Поняття регресії 2. Лінійна регресія 2.1. Парна лінійна регресія 2.2. Множинна лінійна регресія 3. Нелінійна регресія 4. Оцінка адекватності регресії	<u>Лабораторна робота 10-11.</u> Парна лінійна регресія <u>Лабораторна робота 12.</u> Обчислення параметрів парної лінійної регресії засобами MS Excel <u>Лабораторна робота 13.</u> Парна нелінійна регресія <u>Лабораторна робота 14.</u> Множинна регресія	1. Застосування Python для регресійного аналізу	[6-8]
Модуль 4. Аналіз даних з використанням статистичних пакетів			
<u>Тема 7. Аналіз двовимірних даних</u> <u>Лекція 7.</u> Дисперсійний аналіз 1. Однофакторний дисперсійний аналіз 2. Багатофакторний дисперсійний аналіз		1. Приклади застосування однофакторного дисперсійного аналізу 2. Приклади застосування багатофакторного дисперсійного аналізу	[7-8]
<u>Тема 8. Класифікація даних</u> <u>Лекція 8.</u> Дискримінантний та кластерний аналізи 1. Поняття дискримінантного аналізу 2. Кластерний аналіз	<u>Лабораторна робота 15.</u> Метод k-найближчих сусідів <u>Лабораторна робота 16.</u> МКР №2. Регресійний аналіз	1. Застосування Python для класифікації даних	[7-8]

Розділ 5. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів

Форма навчальної роботи	Вид навчальної роботи	Бали
1. Аудиторна 1.1. Лекція	▪ Відвідування всіх лекцій лекції та лабораторних	20
1.2. Практичні заняття	▪ Підготовка до лабораторної роботи та її виконання (3x14=48)	48
2. Підсумковий контроль.	МКР№1	16
	МКР№2	16
Усього за семестр		100

Розділ 6. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу

Використовується наступне програмне забезпечення:

1. Дистрибутив Anaconda та мова програмування Python 3.x.
2. MS Excel або інший табличний редактор.

Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації Основна література

1. Айвазян С.А., Енюков И.С., Мешалкин Л.Д. Прикладная статистика: исследование зависимостей: Справ. изд. – М.: Финансы и статистика, 1985. – 487 с.
2. Боровиков В.П. STATISTICA: искусство анализа данных на компьютере. – СПб.: Питер, 2001. – 656 с.
3. Боровиков В.П. Программа STATISTICA для студентов и инженеров. 2-е изд. – М.: Компьютер-пресс, 2001. – 301 с.
4. Гайдышев И. Анализ и обработка данных: специальный справочник. — СПб: Питер, 2001. — 752 с.
5. Лялин В. С. Статистика: теория и практика в Excel. — М.: Финансы и статистика; ИНФРА-М, 2010. — 448 с.
6. Минько А.А. Статистический анализ в MS Excel. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2004. – 448 с.
7. Тюрин Ю.Н., Макаров А.А. Анализ данных на компьютере / По. ред. В.Э. Фигурнова. – М.: ИНФРА-М, Финансы и статистика, 1995. – 384 с.

8. Халафян А.А. STATISTICA 6. Статистический анализ данных. 3-е изд. Учебник. – М.: ООО «Бином-Пресс», 2008. – 512 с.

Додаткова література

9. Берк К., Кэйри П. Анализ данных с помощью Microsoft Excel.: Пер. с англ. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2005. – 560 с.
- 10.Єріна А.М. Статистичне моделювання та прогнозування: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001. – 170 с.
- 11.Комп'ютерні методи в сільському господарстві та біології: Навч. посібник / О.М. Царенко, Ю.А. Злобін, В.Г. Складар, С.М. Панченко. – Суми: Університетська книга, 2000. – 203 с.
- 12.Корнелл П. Анализ данных в Excel. Просто как дважды два. — М.: Эксмо, 2007. — 224 с.
- 13.Левин Д., Стефан Д., Кребиль Т., Беренсон М. Статистика для менеджеров с использованием Microsoft Excel, 4-е изд.: Пер. с англ. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2004. – 1312 с.
- 14.Зюков М. Є. Аналіз даних: Навчально-методичний посібник. — Полтава: РВВ ПУСКУ, 2009. — 41 с.